

Reformatorische jongeren beoefenen apologetiek op school en op straat

Getuigen om te overtuigen

Wat is de kern van het christelijk geloof? Vat die samen in twee minuten. Vervolgens in één minuut. Ten slotte in dertig seconden. Apologetiek op de reformatorische school. Leerlingen leren voor hun geloofsovertuiging uitkomen in het gesprek met andersdenkenden. Niet om te bewijzen dat de Bijbel waar is. Wel om te getuigen. Met als doel te overtuigen.

Evert van Dijkhuizen

Reformatorische jongeren vinden ethiek en apologetiek belangrijker dan bijbelkennis en geloofsleer. Dat bleek vorige week uit een enquête op het Wartburg College in Rotterdam. Ook op andere reformatorische scholen wint apologetiek aan populariteit. Op het Van Lodensteincollege in Amersfoort krijgen alle leerlingen het vak in de examenklas. Daarnaast komen apologetische vragen de hele schoolperiode ter sprake bij lessen over bijbelkennis, kerkgeschiedenis, ethiek en wereldgodsdiensten. Het doel is leerlingen weerbaar te maken in de confrontatie met on- en antichristelijke medemensen.

Donderdag, het vijfde lesuur, bespreekt Lodenstein-docent drs. B. van Ojen met vwo 6 de vaardighedenlijst voor apologetiek. De godsdienstleraar waarschuwt voor apologetiek zonder kennis. „Als je in het gesprek met andersdenkenden zegt: „Ergens in de Bijbel staat...”, ben je al bezig met een zwaktebod. Je moet weten waar je het over hebt.” Van Ojen gaat een stap verder: „Je moet de kerngegevens van het christelijk geloof in hedendaags Nederlands kunnen vertellen. En je moet persoonlijk betrokken zijn op de boodschap. Je bent, als het goed is, gids; geen wegwijzer. De wegwijzer staat langs de weg en gaat niet mee. De gids wel, want die is er geweest.”

Wat te doen met onbekeerde jongeren? Kunnen die getuigen? Van Ojen tegen de klas: „Wees altijd eerlijk. Een traan vanuit het gemis kan meer indruk maken dan een heleboel hallelujageroep.” De leerlingen krijgen nog meer praktische tips: „Knoop aan bij ontmoetingspunten. Bijvoorbeeld de eindigheid van het leven. Daar hebben alle mensen een besef van. Het leven is één groot risico. Honderd procent van de deelnemers aan dit avontuur overleeft het niet. Zeg tegen je gesprekspartner: Het christelijk geloof pretendeert een antwoord te hebben.”

De klas gaat in groepjes aan de slag. Sommige leerlingen krijgen de opdracht een bijbels weerwoord te schrijven op een opinieartikel in NRC Handelsblad. Anderen moeten enkele bijbelteksten in modern Nederlands weergeven. Weer anderen moeten de kern van het christelijk geloof samenvatten, uiteindelijk in

een zin die maximaal dertig seconden duurt. Van Ojen: „Je hebt soms niet meer tijd in een gesprek.”

Geen open eind

Voor apologetiek gebruikt de Lodenstein een reader van drs. J. J. Grandia, godsdienstleraar op de Gomarusscholen-gemeenschap in Gorinchem. Sommige lessen zijn bedoeld om kennis over te dragen. Welke apologeten zijn er in de kerkgeschiedenis geweest? Wat zijn de hoofdpunten van het christelijk geloof? Met welke klassieke tegenwerpingen komen andersdenkenden? Wat is het effect van de verzuiling op de positie van christenen nu? Veel aandacht wordt er besteed aan de praktische beoefening van apologetiek: hoe communiceer je het christelijk geloof in het gesprek met een ongelovige?

Van Ojen en zijn collega drs. L. Snoek constateren dat de lessen apologetiek „enorm veel” oproepen. „Leerlingen herkennen de confrontatie omdat ze via hun zaterdagbaantje of andere contacten met onkerkelijke mensen te maken krijgen. Ze komen soms met heel persoonlijke vragen naar ons toe.” De beide docenten geven bewust veel ruimte aan discussie in de klas, maar niet ongelimiteerd. Snoek: „Ik laat het gesprek breed

uitwaaiëren, maar op een gegeven moment hebben de leerlingen behoefte aan heldere, bijbelse lijnen.” Van Ojen: „Precies. Geen discussie met een open einde, maar afsluiten met: Zó zegt God het in Zijn Woord. Ik maak duidelijk dat de dienst van God niet wettisch is, maar vreugdevol, vanuit het hart.”

Over enkele weken gaan de Lodensteiners hun apologetische vaardigheden oefenen in Amsterdam. Ze bezoeken eerst de evangelisatiepost van de Gereformeerde Gemeenten en acht christelijke welzijnsorganisaties in de binnenstad. Vervolgens praten ze een uur met voorbijgangers over het christelijk geloof. Van Ojen: „Vorig jaar zei een meisje: Meneer, nu gaat het komen, hè. De leerlingen zien er best tegen op.” Hij herinnert zich een mooie ervaring: „Een groep leerlingen heeft een uur lang op de trappen van het Paleis op de Dam gepraat met drie Italianen. In het Engels. Aan het eind van het gesprek kwam de vraag om een Bijbel.”

Teleurstellingen waren er ook. Snoek: „Sommige leerlingen hebben zeven, acht keer geprobeerd een gesprek te krijgen, maar iedereen liep door.” Van Ojen schiet in de lach: „Een leerling vroeg aan een voorbijganger: „Leest u wel eens in de Bijbel?” De man antwoordde: „Hoe-

● *Vwo-6-leerlingen van het Van Lodensteincollege in Amersfoort zijn onder leiding van drs. B. van Ojen bezig met apologetiek in de klas. Over enkele weken gaan ze naar Amsterdam voor het echte werk: praten met voorbijgangers over het christelijk geloof.*

Foto: Jaco Klamer

zo? Zie ik er zo ongelukkig uit?” Dat soort reacties krijg je ook.” Snoek: „Toch viel ons op dat de leerlingen best veel substantiële gesprekken voerden.”

Tien Geboden

De leerlingen moeten er rekening mee houden dat ze worden afgescheept met verwijten zoals: Christenen zijn hopeloos verdeeld. Of: Ze doen zelf dingen die niet mogen. Snoek: „We zeggen tegen de leerlingen: Ga niet proberen recht te praten wat krom is. Geef fouten van christenen eerlijk toe en probeer vervolgens een gesprek over de kern van de bijbelse boodschap te voeren.” Van Ojen: „Dat geldt ook voor klassieke tegenwerpingen. Bijvoorbeeld: Alle religies menen de waarheid te brengen. En: Als God liefde is, waarom is er dan zo veel lijden? In zulke gesprekken moeten leerlingen alles uit de kast halen om overeind te blijven.”

Apologetiek in een vwo-6-groep is

leuk en nuttig, maar wat te doen met vmbo-leerlingen? Hebben zij straks in de bouw, op de fabriek of in de winkel het niet veel moeilijker? Snoek: „We moeten onszelf verwijten dat we lange tijd te weinig aandacht voor de vorming en toerusting van deze leerlingen hadden. Terwijl ze jonger op de werkvloer belanden dan vwo'ers.” Van Ojen: „Inmiddels is er een methode ethiek voor het vmbo, geschreven door collega Snoek, waarin praktijksituaties nadrukkelijk de aandacht krijgen aan de hand van de Tien Geboden.”

Bij alle apologetische gesprekken moeten de leerlingen goed het doel in de gaten houden. Van Ojen: „God is het waard dat we een goed woord van Hem spreken. Dat is het uitgangspunt.” Snoek: „We moeten niet met onszelf te koop lopen, maar proberen open en eerlijk te zijn.” En de vele mensen dan, die het christelijk geloof best vinden zolang ze maar vrijgelaten worden? Van Ojen: „Wij kunnen niet maken dat iemand anders gaat denken. Ware tolerantie is wachten tot God werkt.” Snoek: „We hoeven niet te bewijzen dat de Bijbel waar is. We moeten getuigen, natuurlijk met het doel te overtuigen. Getuigen, daar verbindt God Zijn belofte aan.”